

A Csillagászat Napja — 1998

A Csillagászat Napja Hajdúböszörményben

Az MCSE Hajdúböszörményi Csoportja március 31-re hirdette meg a Csillagászat Napját. Ebből az alkalomból több programból álló rendezvényt hirdettünk meg a médiában. Délután 14:30-tól Az űrkutatás múltja, jelene, jövője címmel *Farkas Bertalan* űrhajós nyitotta meg az 1998. évi Astronomy Day-t Hajdúböszörményben. A sokak által kedvelt első magyar űrhajós a Sillye Gábor Művelődési Ház zsúfolásig megtelt (300 fő) pódiumtermében lebilincselő előadásával ejtette ámulatba a hallgatóságot. A jelenlévők a diák és filmrészletek segítségével ismét átélhették az űrkutatás jelentős mozzanatait. Farkas Bertalan beszámolt még az Alfa Nemzetközi Űrállomás előkészületeiről is. Az előadás végén válaszolt a kérdésekre és természetesen a szokásos fénykép- és könyv dedikálás sem maradt el, hosszú sorok kígyóztak asztala előtt. Farkas Bertalan előadásáról több rádió és tévé stáb közvetített, sajnos szomorúan tapasztaltuk, hogy az újságírók nem annyira űrkutatási, hanem inkább politikai témák iránt érdeklődtek. A legprovokatívabb kérdést egy rádiós riporter akarta feltenni („egyáltalán járt-e Farkas Bertalan a világűrben?”), de szerencsére kérésünkre elállt szándékától.

16 órától a Naprendszeréről vetítettünk filmet, majd 19:30-tól vártuk az érdeklődőket az esti távcsöves bemutatásra. Sajnos az időjárás nem volt hozzánk kegyes, hiszen rendszeres fátvolfelhő-átvonulások zavarták a Hold bemutatását. A rendezvényen résztvevőktől azzal búcsúztunk, hogy találkozunk augusztus 13-án, a Közé-

lebb a Csillagokhoz bemutatón. Következzék mindazok névsora, akik közreműködtek a Csillagászat Napja megszervezésében: *Szalkai Lajos, Borsi Csaba, Szegediné Kupás Csilla, Hartman Imre, Andirkó László és ifj. Balogh Zoltán.*

A rendezvény támogatói: a Gyermek és Ifjúsági Alapprogram, Hajdúböszörmény Város Önkormányzata, a Sillye Gábor Művelődési Központ és Közösségi Ház és a Monolit Ifjúsági Klub.

ifj. Balogh Zoltán

A Csillagászat Napja Székesfehérváron

Városunkban évtizedek óta folyik rendszeres bemutatás, tavasszal és ősszel hetente háromszor, ráadásul szokatlan égi látnivaló sem vonzotta idén az embereket, így nem vártunk nagy tolongást a Csillagászat Napján. Sajnos erre még a viharos szél és a felhős ég is rátett egy lapáttal, így a 20 főnyi érdeklődőt akár szép számúnak is lehet nevezni. Nekik egy általános csillagászati ismereteket nyújtó diavetítéses előadást tartottunk, számítógépes programokat mutattunk és megnézhatték a távcsövet. Ebben *Balogh Zoltán, Csiszár Szabolcs és Pintér András* volt segítségemre.

Néhány érdekes kérdés azért elhangzott a vendégek részéről, ami azt mutatja, hogy a csillagászat érdekli az embereket, odafigyelnek a médiában közölt hírekre. Nem volt hiábavaló tehát az idei Csillagászat Napja sem. Számunkra az volt a tanulság, hogy a sajtó által közzé tett aktuális eseményekre, friss csillagászati és űrkutatási eredményekre érdemes lenne gyorsabban és rugalmasabban reagálni.

Trupka Zoltán

A Csillagászat Napja Budapesten

Bő egy évvel ezelőtt óriási érdeklődés mellett tartottuk meg az immár megszokott távcsöves bemutatót, igaz, akkor a Hale-Bopp-üstökös alaposan „besegített” a szervezésbe (több ezren vettek részt az Anna-réti távcsövezésben). Nagy bajban voltunk viszont, amikor ki kellett jelölnünk az 1998-as rendezvény időpontját, mivel idén semmilyen „égi extra” nem kínálkozott. Az Astronomical League ajánlását figyelembe véve olyan hétféjére esett választásunk, amikor a Hold első negyed táján látható — így került az idei csillagászati nap április 4-ére.

Amit lehetett, megtettünk a rendezvény népszerűsítésére (szokás szerint több tucat szerkesztőségnek faxoltuk el felhívásunkat). A reménytelenül borult idő ellenére mintegy 150–200 érdeklődő keresett fel bennünket törzshelyünkön, a Planetárium Népliget felőli oldalán. A nagyritkán elő-előbukkanó félholdat sokan szerették volna látni a felállított távcsövekkel (az MCSE Telematorával és *Zágoni Balázs* Newton-reflektorával). Szerencsére a számítógépes-videovetítés bemutató ezúttal tökéletes technikai háttérrel működött, és sokan kísérhették figyelemmel *Kereszturi Ákos* Holddal és a holdkutatással kapcsolatos, igen gazdagon illusztrált előadását. Emellett természetesen láthatták az elmaradhatatlan internetes újdonságokat, továbbá figyelemmel kísérhették az ún. úrdiszkót, más néven asztrodia-bemutatót. Az MCSE-standnál is nagy élet folyt, az alkalomra készült ingyenes szórólapok mellett kiadványaink is szépen fogytak, sőt, akadtak új belépők is.

Ismét tapasztalhattuk tehát, hogy a nagyérdemű egy meghirdetett távcsöves bemutatóra akkor is elmegy, ha az égbolt állapota teljesen reménytelen. (Így volt ez tavaly május 3-án is, amikor a Hármashatár-hegyre meghirdetett Hale-Bopp „búcsúbemutatásra” százak zarándokoltak fel a zuhogó esőben.) Az idei Csillagászat Napja

időpontját már az 1998-as évkönyv lezárásakor, 1997 novemberében ki kellett jelölnünk, és az időjárástól teljesen függetlenül kötelességünk a bemutatóra felkészülnünk, mégpedig „teljes vértezetben”. Úgy véljük, fontos itt is leszögezni, hogy egy bemutatás csak akkor maradhat el, ha monszun mossa el a műszereket, de ha csak a legkisebb esély van a derült időre (vagy legalább „felhőlyukakra”), ott kell lennünk a gáton! Ennek fényében rendkívül sajnálatos, hogy a folyamatos szervezőmunka ellenére (pl. az egy héttel korábbi közgyűlésen is felkértük tagtársainkat a közreműködésre) rendkívül kevesen vettek részt a bemutatás lebonyolításában. Akik ott voltak, elmondhatják, megérte az erőfeszítés, hiszen a rossz időhöz képest sok érdeklődőt láthattunk vendégül a Csillagászat Napján. Az pedig, hogy nem mentek el üres kézzel és „üres szívvel”, a szervezőknek köszönhető, akiknek ez úton is köszönetet mondunk: *Iskum József, Kereszturi Ákos, Kővágó Gábor, Mátis András, Szász Mária, Tepliczky István, Tordai Tamás* és *Zágoni Balázs*. A videovetítőt ezúttal az Alternatív Közgazdasági Gimnázium biztosította, amiért köszönettel tartozunk *Simon Tamás*nak.

Mizser Attila

Esztergomiak a Naprendszerben

Az esztergomi események már április 3-án megkezdődtek. Városunk leghallgatottabb rádiójában, a Kék Duna Rádióban több mint egy órás csillagászati műsort adtunk. A feltett kérdésekre telefonos válaszok érkeztek, a helyesen válaszolók könyvjutalmat kaptak.

Másnap a kellemetlen, szeles, borús idő ellenére reggel 9-kor startolt a meghirdetett „Naprendszer-túra”. Az 1:2 000 000 000 léptékű modellünknel a Nap 70 cm átmérőjű volt. Központi csillagunkat a Szabadidő Központnál állítottuk fel. A méretarányosan elkészített bolygókat ismertető tablókát a város különböző pontjain helyeztük el. Minden „bolygóstációnál” megálltunk, és helyi csoportunk egy tagja ismertette az égitestet. Menet közben csapatunk 50 főre gyarapodott, azonban a Plútóig (a Vaskapu-hegyen lévő turistaház) már csak harmincan tartottak ki.

Délután 15–17 óra között csillagászati és űrkeresési videofilm-vetítést tartottunk, ugyancsak élénk érdeklődés mellett.

Nem törődve a teljes borultsággal, 20 órakor kivonultunk szokott bemutatóhelyünkre, a Dobó Katalin Gimnázium melletti nagy rétre. Számítógépes animációs csillagászati és űrkeresési programot mutattunk be zenei aláfestéssel, a magyarázó szöveget pedig kihangosítottuk. A műsort többen erkélyükről vagy ablakukból követték figyelemmel. A borultság ellenére 80–100 fő tartott velünk, az égbolt kitisztulására várva. Távcsöveink készenlétben álltak, sőt, tatabányai barátaink is elhozták új, 25 cm-es Meade LX200-as műszerüket. Idővel a felhők felszakadoztak, és a közönség megostromolta távcsöveinket. A Hold volt a sláger, de amint az ég állapota megengedte, fényesebb csillagokat, kettőscsillagokat is beállítottunk.

Végeredményben jól sikerült a Csillagászat Napja, mely 23 óra után fejeződött be. Köszönetünket fejezzük ki az egész nap sikeréért valamennyi aktív tagunknak a kollektív, összehangolt munkáért.

Mécs Miklós

Ágasvár '98

1998. július 24–augusztus 2.

Ide! táborunkat ismét Ágasváron tartjuk. Ágasvár a Nyugati-Mátrában található, 635 m-es tengerszint feletti magasságban. A zavaró fényektől mentes észlelőhely mindenki számára kiváló lehetőséget nyújt a csillagos éggel és a természettel való ismerkedésre. Július 24. és augusztus 2. között itt bonyolítjuk le Ifjúsági Táborunkat és a Meteor '98 Távcsovés Találkozót.

MCSE Ifjúsági Tábor

Táborunkat (július 24–31.) elsősorban a középiskolás korosztálynak (15–19 év) ajánljuk. Az egy hét során barátságot kötünk a nyári égbolt látnivalóival, az észlelési lehetőségekkel, előadásokat hallgatunk, bejárjuk a Mátra legszebb vidékeit, ellátogatunk a Piskéstetői Observatóriumba, az Egri Csillagászati Múzeumba stb. A részvételi díj **tagoknak 12 000 Ft/fő**, nem tagoknak 14 500 Ft/fő. Ez az összeg magában foglalja a szállás- és étkezési költségeket, valamint a programokon való részvételt (l. a táblázatot!).

Meteor '98 Távcsovés Találkozó

Távcsovés találkozóinkra az Ifjúsági Tábor követő hétvégén kerül sor, július 31–augusztus 2. között. A hétvégét mindenkinek ajánljuk, akit érdekel a csillagászat, a távcsovek, a tartalmas előadások. Az MTT '98 kiváló lehetőséget nyújt a közös észlelésre, problémáink megbeszélésére, a különféle távcsovek összehasonlítására a binokulároktól kezdve a legnagyobb hazai amatőr távcsovekig.

A **hétvége részvételi díja tagoknak**: étkezéssel, turistaházi szállással 4000 Ft/fő (bővebben l. a táblázatot!). Felhívjuk a figyelmet, hogy mód van az Ifjúsági Táboron és a Meteor '98-on való folyamatos részvételre (így kilenc éjszakát lehet egyvégtében Ágasváron tölteni). Igény szerint a Meteor '98 után is Ágasváron maradhatnak az észlelni szándékozók. **Jelentkezési, egyben befizetési határidő mindkét rendezvényre: június 15.** Táblázatunkban a zárójelben levő összegek azokra vonatkoznak, akik nem tagjai az MCSE-nek.

	Ifjúsági Tábor (júl. 24–31.)	Meteor '98 Távcsovés Találkozó (júl. 31–aug. 2.)	Ágasvár '98 (Ifj. Tábor + Meteor '98, júl. 24–aug. 2.)
Turistaház + étkezés	12 000 Ft (14 500 Ft)	4000 Ft (5000 Ft)	16 000 Ft (19 000 Ft)
Saját sátor + étkezés	9000 Ft (10 500 Ft)	3000 Ft (4000 Ft)	12 000 Ft (14 500 Ft)
Saját sátor, étk. nélkül	2000 Ft (3000 Ft)	1000 Ft (1500 Ft)	3000 Ft (4500 Ft)

Jelentkezés és további információk: ☒ MCSE, 1461 Budapest, Pf. 219.,
Ifjúsági Tábor: Tel.: 280-0392 (Sárnecky K.), e-mail: sky@mcse.hu
Meteor '98: Tel.: 186-2313 (Mizser A.), e-mail: mizser@buda.konkoly.hu